

КОНТРОЛЬ ДЕФЕКТНИХ РИЗИКІВ В ПРОЦЕСІ ВИРОБНИЦТВА КАВИ

У сучасних реаліях господарювання, управління ризиками на виробництві є найбільш значимою складовою стратегічного і оперативного управління успішно розвинутим бізнесом. Управління життєвим циклом виробництва продукції не може обходитися без попередньої оцінки ризиків.

З метою запобігання небажаним ситуаціям доцільно заздалегідь визначити коригувальні дії, а також провести контроль будь-яких відхилень, що виникли у зв'язку з цим особливо гостро стоїть проблема розробки методик щодо управління ризиками для організацій виробничих підприємств.

Зміни в бізнес-середовищі, обумовлені загостренням конкуренції, розвитком інформаційних технологій, глобалізацією світового економічного простору, в результаті чого з'являється необхідність в антикризовому управлінні.

За ознаками ризику можна поділити на три основні складові: 1) фактори, що впливають на прояв ризику; 2) окремі групи і види ризику; 3) наслідки ризику.

З метою ефективного управління ризиками, доцільно впроваджувати комплексну систему управління ризиками підприємства [1]. За допомогою цієї системи, суб'єкт бізнесу може оперативно вибудовувати процес управління власними ризиками, організувати відповідні підрозділи та розробляти довгострокову стратегію управління ризиками.

Розділимо комплексну структуру управління ризиками підприємства на п'ять етапів: 1. Визначення мети і постановка завдань; 2. Виявлення ризиків; 3. Оцінка ризиків; 4. Вплив на ризики; 5. Контроль і моніторинг результатів.

Виробничі ризики, це такий вид ризиків, який виникає в процесі науково – дослідних робіт і різних типів розробок, виробництва, реалізації та після реалізаційного обслуговування продукції.

Для прийняття ефективних управлінських рішень, що дозволяють уникнути ситуацію, або мінімізувати негативні наслідки її впливу, доцільно використовувати методи якісного та кількісного аналізу та оцінки ризиків. Для оцінки виробничих ризиків, доцільно використовувати загальноприйняті методики:

1. Система FMEA - аналіз видів наслідків і критичних відмов [2]. Зазвичай реалізується в наступному циклі управління ризиком: виконати декомпозицію можливих причин відмов і їх наслідки; кількісна оцінка ризиків.

2. Система ХАССП - аналіз ризиків і критичних контрольних точок). Зазвичай система виконує функції спостереження, контролю та управління ризиками на весь період виробництва продукції [11] та включає: визначення місць в процесі виробництва, де є можливість управління ризиками; встановлення і моніторинг критичних меж можливих відхилень; вироблення коригувальних дій.

«Альта Плюс» ISLA є одним з основних гравців на ринку кавової продукції України і з кожним роком збільшує свою ринкову частку [4].

Закупівля високоякісної арабіки дає можливість в розробці різноманітних якісних блендів кави і індивідуально підлаштовуватися під смак клієнта.

Але, до моменту продажу, кава має пройти певні етапи виробництва, а саме: 1) сортування, 2) обсмаження, 3) охолодження, 4) очищення, 5) зберігання, 6) пакування [6].

З метою повного зниження кавових дефектів виробництва необхідно проаналізувати можливі ризики як технічні, так і економічний [5] вплив ризиків, використовуючи кількісний аналіз і систему ХАССП. З метою мінімізації та усунення дефектних ризиків необхідно: 1) сформувані структуру аналізу виробничих ризиків FMEA [2]; 2) розробити систему аналізу ризиків, з урахуванням контрольних точок ХАССП [3]; 3) скласти план з критичними завданнями і ключовими точками.

З метою зниження дефектів у виробництві кави було запропоновано придбання сортувального обладнання компанії Bühler для переробки кави, сортування різного сорту зерна

Після виробництва тестової партії продукції, було проведена оцінка тестової партії, яка засвідчила якісне поліпшення, завдяки сортувальній машині Bühler, яка усувала дефектні зерна, каміння, і різне сміття, яке могло зіпсувати партію, або погіршити зовсім смак кавового напою. Разом відбулося усунення дефектного виробництва на 99,6 відсотків. І вже за період з квітня по червень 2018 року, було реалізовано 11985 кг, що на 3490 кг більше від показників минулого року за аналізований період, що свідчить про збільшення планових продажів за 3 місяці ураховано на 41%. Це відбулося завдяки своєчасному урахуванню всіх ризиків і завчасній підготовці до несподіваних ситуацій, на кожному етапі циклу виробництва, підприємство не тільки змогло передбачити всі ризики, але і збільшити обсягу продажів.

Аналіз отриманої інформації дозволив сформувані оцінки на прикладі конкретного підприємства ТОВ «Альта Гурме Груп» ISLA. Продемонстровані процеси життєвого циклу виробництва кави, сформувані основні види дефектів, їх вплив на партію товару, якість, смак, імідж і планові продажі.

Практична апробація системи управління дефектними ризиками на прикладі «Альта Плюс» продемонструвала дієвість даної системи урахування різноманітних ризиків та дозволили усунути дефекти виробництва кави, знизивши рівень дефектів на 1-2 відсотки, і досягнувши без дефектного 99,2 процентного виробництва.

За рахунок збільшення фінансових показників, «Альта Плюс» ISLA матиме має можливість в короткострокових планах, розширити штат співробітників, тим самим створити нові робочі місця, збільшити

виробничі потужності, залучити партнерів, організувати програми підтримки та розвитку сторонніх організацій (франчайзинг) виходячи з багаторічного отриманого досвіду. Все це, дозволяє зробити висновок, що організація активно впливає на розвиток ринку кавової продукції, завдяки своєму іміджу і подальшому впливу на зарубіжний ринок, експортуючи свою продукцію, «Альта Плюс» ISLA, може заявити про себе, як про серйозного конкурента і еталонного виробника національної кавової продукції України.

Список використаної літератури:

1. Чернова Г.В. Практика управління ризиками на рівні підприємства. СПб.: Питер, 2000. С. 176 .
2. McDermott, R. E., Mikulak R. J.; Beauregard M. R. The Basics of FMEA. F.: CRC Press, 1996. pp. 90.
3. Мейес Т., Мортимор С. Эффективное внедрение HACCP. Учимся на опыте других. М: Профессия, 2005. С. 288.
4. Презентация «Про ISLA». URL: <http://isla.ua/Pro-ISLA-2017-UA.pdf>.
5. Воробйов К.С. Перспективи впровадження методології управління проектами Scrum в практику вітчизняних підприємств: автореферат. фак. видання. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/15_2018_ukr/33.pdf
6. Гродзенский С.Я., Менеджмент качества. М.: Проспект, 2015. С. 191.